

చతుర్థభాగం:

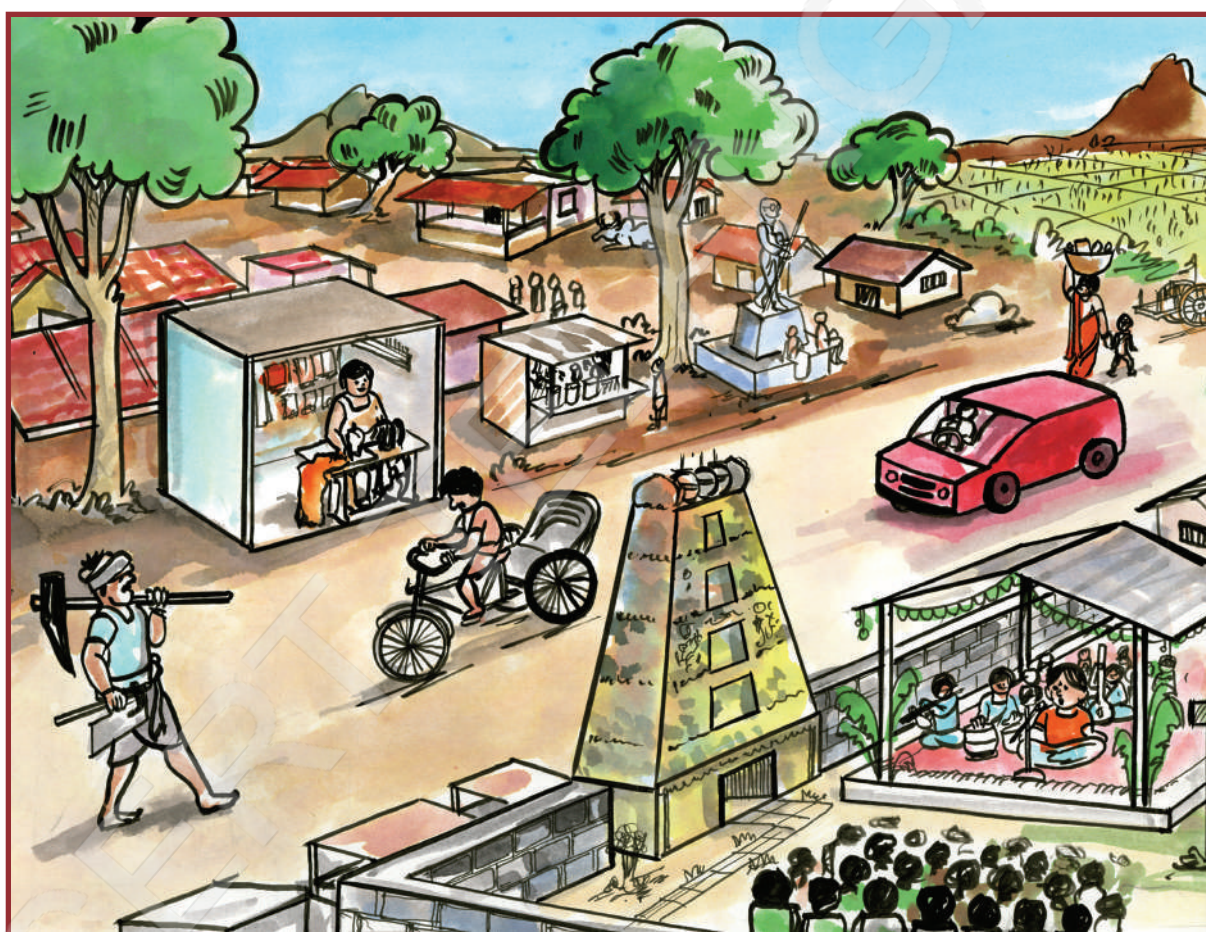
సప్తమపాఠం:

7. మహతీ సంపత్

చిత్రం పఠ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

(బొమ్మను చూడండి, ఆలోచించండి, చెప్పండి.)

1. చిత్రే కే కే సంతి ?

2. చిత్రగతాః జనాః కథం ధనం సంపాదయంతి ?

3. చిత్రగతాః జనాః కైః అవయవైః కార్యం కుర్వంతి ?

పాఠస్య చిత్రం పశ్యంతు. తత్ ఉద్దిశ్య మాతృభాషయా వదంతు.
(పాఠం యొక్క చిత్రాన్ని చూడండి. దాని గురించి మాతృభాషలో చెప్పండి.)

కళ్ళన దీనముఖ: మార్గే ఆగత్య ఏకత్ర స్థితవాన్. తం దృష్ట్వా రాజారావ: ఇతి కళ్ళన పృష్టవాన్ 'అనుజ! కా భవత: స్థితి: భవాన్ కష్టేషు అస్తి వా?' ఇతి. స: అవదత్. 'సత్యమ్, దారిద్ర్యనామకే కష్టే అస్మి' ఇతి. 'భవాన్ అసత్యం వదతి' ఇతి రాజారావ: అవదత్. 'అహమ్ అసత్యం న వదామి. మమ స్థితిం పశ్యతు' ఇతి స: దీన: ఉక్తవాన్.

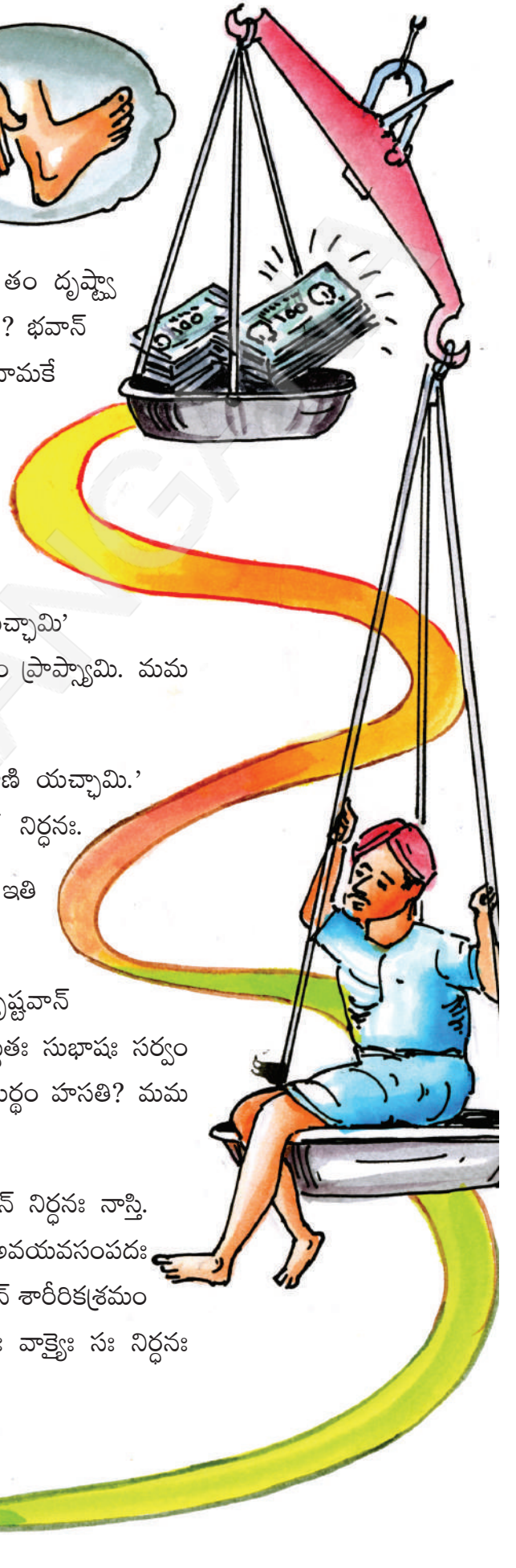
'భవతు, భవత: దారిద్ర్యమ్ అహం నాశయామి. భవాన్ ఏకం కర్ణం కర్తయిత్వా యచ్ఛతు. సహస్రరూప్యకాణి యచ్ఛామి' ఇతి రాజారావ: అవదత్. నిర్ధన: చకిత: 'క్షుధయా మరణం ప్రాప్సామి. మమ కర్ణం తు న యచ్ఛామి' ఇతి ఉక్తవాన్.

'అస్తు ఏకం నయనం యచ్ఛతు. ద్విసహస్రరూప్యకాణి యచ్ఛామి.' ఇతి రాజారావ: అవదత్. 'న యచ్ఛామి' ఇతి తిరస్కృతవాన్ నిర్ధన:

'పంచసహస్రం యచ్ఛామి. ఏకం కరం యచ్ఛతు.' ఇతి రాజారావ: ఉక్తవాన్. నిర్ధన: న అంగీకృతవాన్.

ఏవం మూల్యం వర్ధయన్ ఏకైకమ్ అవయవం పృష్టవాన్ రాజారావ: నిర్ధన: ఏకమపి న అంగీకృతవాన్. పార్శ్వే స్థిత: సుభాష: సర్వం శృణ్వన్ ఉచ్చై: హసితవాన్. నిర్ధన: కోపేన పృష్టవాన్. 'కిమర్థం హసతి? మమ దారిద్ర్యం దృష్ట్వా భవత: హాస: భవతి వా? ఇతి.

'హే అమాయిక! భవాన్ న అవగతవాన్ వా? భవాన్ నిర్ధన: నాస్తి. భవత: శరీరస్య అవయవానాం మూల్యం పశ్యతు. ఏతస్యా: అవయవసంపద: సద్వినియోగం కరోతి చేత్ భవత: దారిద్ర్యమేవ నశ్యతి. భవాన్ శారీరికశ్రమం కృత్వా సుఖేన, ఆరోగ్యేణ చ జీవతి' ఇతి ఉక్తవాన్. ఏతై: వాక్యై: స: నిర్ధన: స్ఫూర్తిం ప్రాప్తవాన్. సోత్సాహం కార్యార్థం గతవాన్.

ఏతాని కుర్వంతు

1. శృంగ్యంతు, విచింత్య వదంతు. (వినుండి, ఆలోచించి చెప్పండి.)

- అ) చిత్రే కః కిం కరోతి ?
 ఆ) నిర్ధనః కిమర్థం దీనః అస్తి ?
 ఇ) రాజారావః దీనస్య అవయవనాం కృతే ధనం దాతుమ్ ఇచ్ఛతి. భవాన్ చేత్ కిం కరోతి ?

2. పఠంతు, అవగచ్ఛంతు, వ్యక్తీకుర్వంతు.

(చదవండి, అర్థం చేసుకోండి, వ్యక్తీకరించండి.)

- అ) అధః దత్తాని పదాని పఠంతు. పదకోశం దృష్ట్వా అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.
 (కింద ఇచ్చిన పదాలను చదవండి. పదపట్టిక చూసి అర్థాలను తెలుసుకోండి.)
 దీనముఖః, కశ్చన, సత్యమ్, దారిద్ర్యమ్, అసత్యమ్, సహస్రరూప్యకాణి,
 నిర్ధనః, మరణమ్, నయనమ్, కరమ్, అవయవమ్, శారీరికశ్రమః, ఏకమ్, కర్ణం.
 ఆ) ఉపరితనపదాని పాఠే అన్విష్య వర్తులేన (○) అంకయంతు
 (పై పదాలను పాఠంలో వెదకి వాటి చుట్టూ గీత గీయండి.)
 ఇ) అవయవనాం నామాని చిత్రైః సహ మేలయంతు.
 (అవయవాలను బొమ్మలతో కలపండి.)

భుజః

లలాటమ్

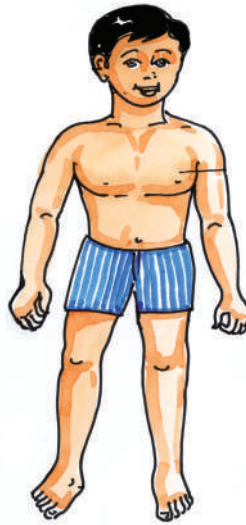
శిరోజాః

హస్తః

ముఖమ్

కర్ణః

ఉరః

కంఠః

ఉదరమ్

నాసికా

అంగుల్యః

జాను

పాదః

నయనమ్

ఈ) అధః దత్తాని పదాని ఉపయుజ్య రిక్తస్థానాని పూరయన్తు.

(కింద ఇచ్చిన పదాలను ఉపయోగించి ఖాళీలను పూరించండి.)

(దారిద్ర్యం అసత్యం స్వకర్ణం మరణం కరం అవయవం)

- 1)నామకే కష్టే అస్మి.
- 2) భవాన్ వదతి.
- 3) కర్తయిత్వా యచ్ఛతు.
- 4) క్షుధయా ప్రాప్స్వామి.
- 5) ఏకం యచ్ఛతు.
- 6) ఏకైకం పృష్టవాన్.

ఉ) అధః దత్తాని భావయుక్తాని వాక్యాని పారాత్ చిత్వా లిఖంతు.

(కింద ఇచ్చిన భావాలను తెలిపే వాక్యాలను పాఠంలో వెదకి రాయండి.)

ఉదా - రెండు వేల రూపాయలు ఇస్తాను. ద్విసహస్రరూప్యకాణి యచ్ఛామి.

1. సోదర! నీ పరిస్థితి ఏమి?
2. నీవు అబద్ధం చెబుతున్నావు.
3. ఒక చెవిని కోసి ఇవ్వు.
4. చక్కగా ఉపయోగించుకుంటే.
దారిద్ర్యం నశిస్తుంది.
5. పనిచేయటానికి ఉత్సాహంతో వెళ్ళాడు.

3. లేఖనం, స్వీయరచనా (రాయడం, స్వంతరచన)

అ) పఠంతు. లిఖంతు. (చదవండి, రాయండి.)

- 1) రాజారావః దీనం కిం పృష్టవాన్ ?
- 2) సుభాషః దరిద్రం కిమ్ అవదత్ ?

ఆ) చింతయిత్వా లిఖంతు. (ఆలోచించి రాయండి.)

- 1) అవయవానాం విశిష్టతామ్ ఉద్దిశ్య పంచవాక్యాని లిఖంతు.
- 2) రాజారావః ధనం కిమర్థం దాతుమ్ ఇచ్ఛతి ?
- 3) పారే దరిద్రః కీదృశః ? తస్మిన్ కీదృశం పరివర్తనం జాతమ్ ?
- 4) రాజారావః కీదృశః ?

4. పదజాలాభివృద్ధి, భాషాక్రీడా: (పదజాలాభివృద్ధి, భాషాక్రీడలు)

అ) పాఠాత్ చిత్వా వ్యతిరేకార్థకపదాని లిఖంతు.

(పాఠంలోని వ్యతిరేకార్థకపదాలను సేకరించి రాయండి.)

అ. అంగీకృతవాన్	×	
ఆ. దుర్వినియోగం	×	
ఇ. ధనికః	×	
ఈ. నీచైః	×	
ఉ. అనారోగ్యేణ	×	
ఊ. జీవనమ్	×	

అ) శరీరావయవానాం స్పర్శనక్రీడా

- ∞ ఉపాధ్యాయః నేత్రం, శిరః ఇత్యాదిరూపేణ శరీర అవయవానాం నామాని వదతి.
- ∞ తదా ఛాత్రాః స్వహస్తేన ఉపాధ్యాయేన ఉక్తమ్ అవయవం స్పృశంతి.
- ∞ యః అన్యథా స్పృశతి సః బాహ్యః భవతి.

5. వ్యాకరణాంశాః (వ్యాకరణాంశములు)

అ) పఠంతు - అవగచ్ఛంతు. (చదవండి, అర్థం చేసుకోండి.)

పవనః గతదినే కిం కిం కృతవాన్ ఇతి, లతా గతదినే కిం కిం కృతవతీ ఇతి చ అధః లిఖితమస్తి.

పుంలింగయుక్తం వాక్యమ్

స్త్రీలింగయుక్తం వాక్యమ్

పవనః విద్యాలయమ్ అగచ్ఛత్.

లతా విద్యాలయమ్ అగచ్ఛత్.

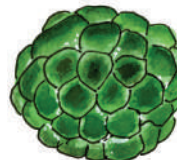
పవనః విద్యాలయం గతవాన్.

లతా విద్యాలయం గతవతీ.

పవనః

పవనః ఫలమ్ అఖాదత్.

లతా ఫలమ్ అఖాదత్.

పవనః ఫలం ఖాదితవాన్.

లతా ఫలం ఖాదితవతీ.

లతా

పవనః పుస్తకమ్ అపఠత్.

లతా పుస్తకమ్ అపఠత్.

పవనః పుస్తకం పఠితవాన్.

లతా పుస్తకం పఠితవతీ.

పవనః క్షీరమ్ అపిబత్.

లతా క్షీరమ్ అపిబత్.

పవనః క్షీరం పీతవాన్.

లతా క్షీరం పీతవతీ.

అ) ఉదాహరణనుసారం రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

(ఉదాహరణలకు అనుగుణంగా ఖాళీలను పూరించండి.)

వర్తమానకాల:		భూతకాల:	'కృత' ప్రత్యయ:	
			పుంలింగే	స్త్రీలింగే
తిష్ఠతి	-	అతిష్ఠత్	/ స్థితవాన్	- స్థితవతీ
వదతి	-	అవదత్	/ ఉక్తవాన్	-
గచ్ఛతి	-		/	- గతవతీ
కరోతి	-	అకరోత్	/ కృతవాన్	-
పృచ్ఛతి	-		/ పృష్టవాన్	-
పశ్యతి	-		/ దృష్టవాన్	-
నశ్యతి	-		/	- నష్టవతీ

ఇ) చిత్రం పశ్యంతు. వాక్యాని పఠిత్వా రేఖాంకితపదాని అవగచ్ఛంతు

(చిత్రాన్ని చూడండి వాక్యాలను చదివి గీతగీసినపదాలను తెలుసుకోండి.)

జనాః సర్వత్ర సంతి.

ఖగాః ఏకత్ర సంతి.

ఛాత్రాః ఏకత్ర సంతి.

వృక్షాః సర్వత్ర సంతి.

ఈ) 'ఏకత్ర, సర్వత్ర' ఇతి పదాని ఉపయుజ్య రిక్త స్థానాని పూరయంతు.
(‘ఏకత్ర, సర్వత్ర’ అనే పదాలను ఉపయోగించి ఖాళీలను పూరించండి.)

1. దేవఃఅస్తి.
2. వాయుఃఅస్తి.
3. దంతాఃసంతి.
4. పర్వతాఃసంతి.
5. రక్తః శరీరే ప్రసరతి.
6. గృహజనాఃనివసంతి.

ఉ) అధః దత్తం సంభాషణం పఠంతు. రేఖాకింతపదాని అవగచ్ఛంతు.
(కింద ఇచ్చిన సంభాషణను చదవండి. గీత గీయబడిన పదాలను అర్థం చేసుకోండి.)

- సురేశః - మిత్ర రమేశ! అస్మాకం దేశః భారతదేశః ఖలు !
- రమేశః - ఆమ్. అస్మాకం దేశః భారతదేశః.
- సురేశః - భవాన్ సంస్కృతం జానాతి వా?
- రమేశః - ఆమ్, కించిత్ జానామి.
- సురేశః - భవాన్ షష్ఠకక్ష్టాయాం పఠతి వా ?
- రమేశః - న, అహం సప్తమకక్ష్టాయాం పఠామి.
- సురేశః - అసత్యం వదతి వా?
- రమేశః - న, అహం సత్యం వదామి.
- సురేశః - సంస్కృతం కఠినం వా?
- రమేశః - న , సంస్కృతమ్ సరలమ్.

ఉః) అత్ర రేఖాంకితాని పదాని స్త్రీలింగే సంబోధకాని.

(ఇక్కడ కింద గీతగీయబడ్డ పదాలు స్త్రీలింగంలో సంబోధకాలు.)

లతా - హే రాధే! సుప్రభాతమ్.

రాధా - హే లతే! సుప్రభాతమ్.

గౌరీ - హే కిరణ్మయి! శుభసాయమ్

కిరణ్మయి - హే గౌరీ! శుభసాయమ్.

ఉదాహరణానుసారం రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

(ఉదాహరణలకు అనుగుణంగా ఖాళీలను పూరించండి.)

నామవాచకం

సంబోధకం

ఉదా: గంగా

హే గంగే!

శిరీషా

.....

విద్యా

.....

మనీషా

.....

ఉదా: సరస్వతీ

హే సరస్వతి!

కావేరీ

.....

చిన్నయీ

.....

వాణీ

.....

అంబా

హే అంబ !

బు) ఏతదపి జానంతు. అత్ర రేఖాంకితాని పదాని పుంలింగే సంబోధకాని.

(ఇది కూడా తెలుసుకోండి. ఇక్కడ ఇవ్వబడ్డ కింద గీత గీసిన పదాలు పుంలింగంలో సంబోధకాలు.)

ఉదా - కృష్ణ - హే రామ! సుప్రభాతమ్

రామః - హే కృష్ణ! సుప్రభాతమ్

ఉదాహరణం దృష్ట్వా అధః రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

(ఉదాహరణను చూసి కింద ఇచ్చిన ఖాళీలను పూరించండి)

నామవాచకం

సంబోధకం

రమేశః

హే రమేశ!

గణేశః

.....

శివప్రసాదః

.....

.....

.....

.....

.....

6. సర్జనాత్మకవ్యక్తీకరణమ్ (సృజనాత్మకవ్యక్తీకరణం)

అ) ఏతాం కథాం సంభాషణరూపేణ లిఖంతు.

(ఈ కథను సంభాషణరూపంలో రాయండి.)

ఆ) మిత్రైః మిలిత్వా కథాయాః అభినయం కుర్వంతు.

(మిత్రులతో కలిసి కథను అభినయించండి.)

7. పరియోజనాకార్యమ్ (ప్రాజెక్టుపని)

అ) అవయవలోపైః బాధితాః అపి తాన్ అతిక్రమ్య జీవనసాఫల్యం ప్రాప్తవతాం చిత్రాణి, తేషాం సాఫల్యస్య వృత్తాని చ సంకలయంతు.

(తమ వైకల్యాన్ని అధిగమించి జీవితంలో సఫలతను సాధించిన వికలాంగుల చిత్రాలను వారు సాధించిన విజయాలను సేకరించండి.)

8. ప్రశంసా

- శ్రీలతా - విహగా: స్వకార్యాణి కథం కుర్వంతి?
- సునయనా - విహగా: స్వకార్యాణి చంచా, పాదాభ్యాం, పక్షాభ్యాం చ కుర్వంతి.
- శ్రీలతా - ఉత్తమం. మానవా: కార్యాణి కథం కుర్వంతి?
- సునయనా - మానవా: వివిధావయవై: కార్యాణి కుర్వంతి.
- శ్రీలతా - ఉత్తమమ్.

(భవాన్ భవత: అవయవై: కిం కిం కరోతి?)

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	ఆమ్	న	కించిత్
1. ధారాలతయా పాఠం పఠితుం శక్నోమి.	☐	☐	☐
2. జీవనే మహతీ సంపత్ కా ఇతి వక్తుం శక్నోమి.	☐	☐	☐
3. శరీరావయవానాం విశిష్టతామ్ ఉద్దిశ్య పంచవాక్యాని లేఖితుం శక్నోమి.	☐	☐	☐
4. కథాయా: అభినయం కర్తుం శక్నోమి.	☐	☐	☐

జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరీయసీ - తల్లి, పుట్టిన భూమి స్వర్గం కన్నా గొప్పవి.